

Datum
2025-10-08Vårt diarienummer
RUF250174
Extern diarienummer
LI2025/01130Regionkontoret, RF- och RS-sekretariat
Elin Hellström
elin.hellstrom@regionvastmanland.se

Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

**YTTRANDE ÖVER REMISS AV SOU 2025:67 ARLANDA – EN VIKTIG PORT FÖR DET SVENSKA VÄLSTÅNDET.
DNR LI2025/01130**

Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har överlämnat Remiss av SOU 2025:67 Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet. Dnr LI2025/01130 till Region Västmanland för yttrande. Region Västmanland har tagit del av slutbetänkandet och vill utöver detta yttrande även påtala att vi även står bakom det regionöverskridande yttrandet från samarbetet inom Mälardalsrådet.

Sammanfattningsvis anser Region Västmanland att utredarens förslag är välgrundade och nödvändiga för att säkerställa Arlandas och Stockholm-Mälardalens fortsatta utveckling. Vi vill särskilt betona vikten av robusta och kapacitetsstarka järnvägsförbindelser, attraktiv kollektivtrafik samt att investeringarna prioriteras nationellt.

Arlandas betydelse för Västmanland och Stockholm-Mälardalen

Region Västmanland instämmer i utredarens bedömning att Arlanda flygplats är av avgörande betydelse för Sveriges internationella tillgänglighet och konkurrenskraft. För Västmanland och hela Stockholm-Mälardalen utgör Arlanda den viktigaste porten till EU och resten av världen – avgörande för näringslivets internationella kontakter, arbetsmarknadens rörlighet, utbildningsmöjligheter och invånarnas resande. En väl fungerande och tillgänglig flygplats är en förutsättning för regionens fortsatta utveckling och attraktivitet.

Region Västmanland önskar dock att utredaren sett Arlanda i ett större systemperspektiv. Det finns ett antal regionala flygplatser, varav Västerås flygplats är en, som på olika sätt kan bidra till ökad konkurrenskraft. De regionala flygplatserna är också mycket viktiga ur ett beredskapsperspektiv, såväl i tider av fred som i kris eller krig.

För att Arlanda ska kunna stärka sin roll krävs ett konkurrenskraftigt resandeunderlag, vilket ställer höga krav på tillgänglighet och attraktiva resevillkor. Det är också viktigt att organisationer och företag nyttjar Arlanda som en möjlighet till förbättrad tillgänglighet. En ökad andel kollektivtrafik, både på väg och järnväg, är avgörande för att bredda underlaget av såväl flygresenärer som arbetspendlare. Region Västmanland är därför positiva till utredarens förslag om ett mål om 60 procent marknadsandel för kollektivtrafiken. I detta sammanhang är det också viktigt att kollektivtrafiken är prismässigt konkurrenskraftig.

Järnväg – behov av förbättringar

Mälardalen är avgörande för tillgängligheten till Arlanda och Region Västmanland vill understryka vikten av att Mälardalen prioriteras för kapacitetsförstärkningar och robusthet. Punktligheten är idag alltför låg och det finns stora behov av investeringar längs hela banan. Dessa utmaningar kommer inte att lösas av enbart ett utbyggt fyrspar Tomtebodav-Kallhäll. Utredningar visar att åtgärder mellan Västerås och Örebro ger störst effekt för punktligheten. För Västmanland är det avgörande att det finns tillförlitliga, snabba och frekventa tågförbindelser längs Mälardalen, både för person- och godstrafik.

Region Västmanland välkomnar utredarens ambition att möjliggöra direkttåg från Västerås/Örebro till Arlanda/Uppsala utan byte i Stockholm C. Detta skulle förbättra tillgängligheten för regionens invånare och företag och bidra till en mer integrerad arbetsmarknad i Stockholm-Mälardalenregionen.

Väg

En utökad kapacitet för E4 Häggvik-Arlanda är nödvändig för att inte skapa en flaskhals vid öppnandet av Förbifart Stockholm. Detta skulle stärka kollektivtrafiken och säkra godstransporterna. Region Västmanland är positiva till utredarens förslag om att implementera ITS-lösningar och kollektivtrafikkörfält för att öka framkomligheten.

Bussförbindelser

Vi ser positivt på förslagen om nya och förstärkta expressbusslinjer till Arlanda kopplade till Mälardalen. För att uppnå syftet om förbättrad tillgänglighet från Västerås/Örebro/Karlstad är det av största vikt att dessa bussar ansluter där regionaltågen har uppehåll. För att uppnå attraktiva tågförbindelser till Stockholm är det viktigt att antal uppehåll hålls nere för att korta restiderna.

Gällande angöring för bussar instämmer Region Västmanland med utredaren i att Swedavia bör försöka tidigarelägga investeringar i en förbättrad angöring för att korta ledtiderna och öka attraktiviteten för kollektivtrafiken.

Godstransporter och näringslivets behov

Utredaren lyfter behovet av förbättrade godstransporter till och från Arlanda och Rosersbergs kombiterminal. För Västmanlands exportindustri är effektiva och robusta godsflöden till Arlanda av stor betydelse. Vi stödjer förslaget om att Trafikverket ska analysera och utveckla förutsättningarna för godstrafik i området.

Flygfrakten är volymmässigt liten, men värdemässigt stor och en viktig del av vissa långväga flyglinjers lönsamhet. Stora volymer av högvärdigt gods ger förutsättningar för att bibehålla befintliga samt etablera nya interkontinentala flyglinjer. Detta gynnar både gods- och persontransporter vilket skapar konkurrensfördelar för näringslivet och bör därför värnas för att gå mot en önskad utveckling.

Finansiering och nationell prioritering

Region Västmanland ser positivt på förslaget om ett samlat "Arlandapaket" för investeringar i väg- och järnvägsinfrastruktur. Vi vill betona att investeringarna i Arlandas tillgänglighet är av nationell betydelse och måste prioriteras i den nationella planen. I detta är investeringar i Mälarbanan en viktig del.

Klimat och hållbarhet

Vi stödjer utredarens fokus på omställning till fossilfrihet och vill särskilt lyfta behovet av satsningar på kollektivtrafik, elektrifiering av transporter och hållbara lösningar för resor till och från Arlanda.

Avslutningsvis vill Region Västmanland påtala att vi delar utredarens syn på vikten av storregional samverkan genom Mälardalsrådet och andra samarbeten. Region Västmanland är djupt engagerade i Mälardalsrådets arbete och står bakom dess yttrande. Vi ser fram emot att bidra i fortsatt och fördjupat samarbete för att säkerställa att Arlandas utveckling gynnar hela Stockholm-Mälarregionen och Sverige.

För Regionala utvecklingsnämnden

Jenny Landernäs
Ordförande Regionala
utvecklingsnämnden
Välj ett objekt.

Christer Alzén
Direktör Regionala
utvecklingsförvaltningen